

25. Starostlivost Jsem pozorný k potřebám druhých.

4. února 2024, 5. neděle v mezidobí

Mk 1, 32: „Když nastal večer a slunce zapadlo, přinášeli k němu všechny nemocné a posedlé.“

Celé evangelium: Mk 1, 29–39

Cíl setkání

Dítě rozumí, že je důležité pečovat o druhé. Uvádí konkrétní příklady, jak může o druhé pečovat.

Komentář

Starostlivost souvisí s laskavostí. Potřebují ji zejména ti, kdo jsou oslabení, kdo jsou indisponovaní, nemají takové štěstí jako my a podobně. Dítě v prvních letech svého života patřilo mezi ty, komu byla starostlivost spíše projevována. Můžeme mu ale pomoci najít a budovat drobné návyky a úkony, kterými ho budeme učit pečovat o druhé.

Doprovodný předmět nebo obrázek: palác

Příběh

Jako v bavlnce

Služebná je dovedla do pěkného pokoje se třemi postelemi. „Svlékněte se, vezmu si vaše oblečení, abychom vám ho mohli vyprat. Napravo jsou dveře do koupelny, ve které se můžete umýt, a nalevo je šatní skříň. V ní jsou čisté šaty. Můžete si je půjčit. Až budete hotovi, přinesu vám něco k snědku.“ Děti s radostí poslechly. Pořádně se umyly naposledy u staré paní na začátku cesty. Postupně se vystřídaly v koupelně, pohovely si v postelích a čekaly na jídlo. Když ho služebná přinesla, opravdu s chutí se do něj pustily. Bylo tam pečené maso, ovoce a nějaká zvláštní limonáda, která jim moc chutnala.

Když se všichni nasýtily, přišel pro ně sluha, který jim nabídl, že jim ukáže celý palác. Procházeli přijímacími pokoji, ložnicemi či knihovnou. Zastavili se tu s vrátným, tu s vojákem. Byli dojatí, jak hezky se tu k nim všichni chovají. Zašli se podívat i do stáje na koně. Když byli s prohlídkou u konce, sluha je zavedl zpátky do pokoje. Donesl jim ještě další jídlo, aby se mohli dojíst, kdyby dostali hlad. „Zítřka půjdete navštívit královnu a dáte jí balíček, který jste přinesli. Tak se na to dobře vyspěte. Dobrou noc,“ popřál jim a rozloučil se s nimi.

Když se v pokoji zhaslo, Oliver zašeptal: „Holky, já jsem na ten balíček úplně zapomněl. Jsem tak unešený z toho, jak starostlivě se tu k nám chovají, že mi úplně vypadl z hlavy.“ „My se ti nedivíme,“ smály se holky. A ujistily ho: „Máme to úplně stejně.“

Víte, jak to vypadá v ložnici na hradě nebo zámku?

Máte rádi, když se o vás někdo stará?

A o koho se staráte vy?

Proč je důležité se o sebe starat?

Návrh aktivity

Chlapci nachystají pro děvčata malé pohoštění. Děvčata nic nedělají, jen se nechají obsluhovat, dolévat pití atp. Při jídle si povídáme o tom, jak se o ně starají rodiče, prarodiče, zda se také děti o někoho starají a proč je dobré se o druhé starat. Povídáme si o tom, jak se o nás stará Hospodin. Můžeme si k tomu připravit i pár citátů z Bible. Na tento týden mají děti za úkol připravit pro rodiče večeři nebo snídani.

Návrh modlitby

Sedíme u stolu, katecheta se modlí: „*Pane Ježíši, děkujeme Ti, že se o nás staráš. Děkujeme Ti, že máme rodiče, chodíme do školy a máme kde bydlet.*“ Následuje kolečko s díky dětí za lidi, kteří se o ně starají. Pak katecheta zahájí druhé kolo: „*Pane Bože, moc Tě prosíme za Ty, kteří jsou sami a opuštění, o které se nikdo nestará.*“ Děti se přidávají s přímluvami. Zakončíme modlitbou Otčenáš.

Pomůcky

- skleničky
- talířky
- občerstvení
- citáty z Bible

26. Sebeovládání

Dokážu se vyhnout tomu, co neprospívá.

11. února 2024, 6. neděle v mezidobí

Mk 1, 44: „*Ne abys někomu o tom říkal! Ale jdi, ukaž se knězi a přines oběť za své očištění, jak to nařídil Mojžíš – jim na svědectví.*“

Celé evangelium: Mk 1, 40–45

Cíl setkání

Dítě chápe, jak může ovládat samo sebe. Navrhuje konkrétní situace ze svého života, při kterých by chtělo trénovat svou pevnou vůli, nebo se sdílí, ve kterých situacích se mu to daří.

Komentář

Člověk, který vyniká v návyku sebeovládání, dokáže poručit sám sobě, když vidí, že je pro něj něco dobré, nebo naopak není. Tato ctnost opět patří k těm, které jsou pro děti lépe srozumitelné. V jejich životě lze velmi snadno najít mnohé situace, kdy ji můžou projevit. A jistě to zvládnou i lépe než uzdravený člověk v dnešním evangeliu, který navzdory Ježíšově žádosti ostatním lidem prozradil, jak mu Ježíš pomohl. :-)

Doprovodný předmět nebo obrázek: sladkosti, dárek

Příběh

Stůl plný dobrot

Když se děti ráno probudily, dostaly vydatnou snídani a taky svoje původní oblečení, které bylo vyprané, čisté a voňavé. Pak se šly se sluhou podívat do zahrad, které byly neméně krásné než celý palác. Klidně by v nich vydržely celý den. Jenže na to nebyl čas, protože je čekala audience u královny.

Královna je přijala ve svém trůním sále. Byla milá a vlídná, úplně stejně jako všichni ostatní lidé, se kterými se děti na své cestě potkaly. Vyřídily jí pozdravy od Sateľovy maminky a předaly jí balíček. Měla z něj velkou radost a ihned jej předala jednomu ze sluhů, aby ho odnesl. To děti trochu zamrzelo, protože se těšily, že uvidí, co je v něm ukryto.

Královna je pak pozvala na svačinu. Sesedli se okolo vyřezávaného stolu, který byl plný úžasných dobrot. Většinou to byly sladkosti. Ale tak nádherné a chutné! Jako by je upeklo a ozdobilo tisíc cukrářských skřítků. Kam se na ně hrabalo cukroví, které byly děti zvyklé jíst na Vánoce, nebo dorty, které dostávaly na narozeniny. Ani nezvládly všechno vyzkoušet. Bylo toho tolik!

„Kdybyste tu zůstali,“ nabízela jim královna, „mohli byste mít takové sladkosti klidně každý den. Byli byste tu jako v bavlnce. Moji sluhové by se o vás každý den starali.“ Děti měly sto chutí vykřiknout: „No jasně, my už nikdy neodejdeme!“ Ale v hloubi srdce jim něco říkalo, že by to nebylo správné rozhodnutí. „My se společně rozmyslíme a poradíme a přijdeme vám říct,“ odpověděla nakonec za všechny tři Klárka. Pak se s královnou rozloučili a vrátili se do svého pokoje.

Máte rádi sladkosti?

Které nejradši?

Dokážete si něco odříct?

Proč si myslíte, že je dobré dokázat si něco odříct?

Návrh aktivity

Hra „Ubohý malý kocourek/ubohá malá kočička“

Děti sedí v řadě a na druhém konci místnosti sedí dobrovolník, na začátek nejlépe nějaký smíšek, co rád šaškuje. Ten, koho si vyvolá, se musí postavit, podívat se „kocourkovi“ do očí, pomalu k němu jít, pohladit ho po hlavě a říct: „Ty můj ubohý malý kocourku.“ Zpátky jde už normálně zády ke kocourkovi. Cestou se nesmí zasmát, říct smí jen tuto větu. Kocourek může říkat, co chce, a dělat psí kusy, aby ho rozesmál. Pokud se kocourkovi podařilo hráče rozesmát, zůstává kocourkem. Pokud ne, vystřídá ho ten, kdo se nezasmál. Hrajeme, dokud se nevystřídají všechny děti nebo dokud je to baví.

Po hře děti na lístek nakreslí obrázek něčeho, co mají rády a čeho by se těžko vzdaly. Úkol bude, aby se bez toho v tomto týdnu zkusily na jeden den/večer obejít.

Návrh modlitby

Sedíme kolem stolu, na stole jsou obrázky dětí. Katecheta se modlí: „*Pane Bože, děkujeme Ti, že se máme tak dobře. Máme spoustu věcí, jídla a lidí kolem nás. Dej, ať se umíme toho, co nás od Tebe odvádí, vzdávat. Vždyť Ty ses vzdal svého Syna, aby za nás položil svůj život. Děkujeme Ti, Pane Bože, a odevzdáváme Ti své odhodlání se příští týden aspoň na čas vzdát...*“ Bud' děti pokračují v modlitbě: „*Pane, chci se na jeden večer vzdát počítače...*“, nebo katecheta říká předem připravené věty za ně – podle vyspělosti dětí.

Následuje modlitba Zdravas Maria!

Pomůcky

- lístečky
- tužky
- pastelky

27. Skromnost, půst Dokážu si pro Ježíše odříct, co mám rád.

18. února 2024, 1. neděle postní

Mk 1, 12: „*Duch vyvedl Ježíše na poušť.*“

Celé evangelium: Mk 1, 12–15

Cíl setkání

Dítě rozumí významu půstu v životě křesťana. Vybírá si, co by si samo chtělo odříct.

Komentář

Postní doba je výzvou k obrácení a ke změně smýšlení. Na rozdíl od ctnosti sebeovládání jde v tomto případě daleko o víc než si jen dokázat něco odříct, i když to s ní také souvisí. Pokud v našem životě zřeknutím se něčeho, co máme rádi, nevznikne prostor pro Ježíše, postíme se zbytečně. Pokusme se děti aspoň trochu nasměřovat k tomuto způsobu prožívání postní doby a zkusme jim nabídnout, co by mohly do svého života v tyto dny přidat.

Doprovodný předmět nebo obrázek: cesta, příroda

Příběh

Hojnost, nebo dobrodružství?

Když se děti vrátily do pokoje, natáhly se do měkkých postelí. Kdyby všichni tři neměli v hlavě důležitou a naléhavou otázku, asi by hned usnuli. S přeplněnými břichy a po procházce zahradami by to šlo hned. Nebyl na to ale prostor. Bylo potřeba se poradit. Začal Oliver: „Tak co, holky? Jak to vidíte? Já bych tu tak rád zůstal! A kdo říká, že tu musíme být napořád? Zdržme se třeba týden, dva, tři... Užijeme si všechny ty sladkosti a různou zábavu a pak půjdeme dál!“ Klárce se to ale nepozdávalo. „Já si myslím, že to není dobrý nápad. Zpohodlníme tady a už se nám nebude nikam chtít. To víte, že by se mi tady líbilo. Ale myslím si, že jsme v téhle zemi pro něco víc, než abychom si jenom užívali v paláci. Nebojím se vzdát pohodlí, které tady máme. Naopak se těším na dobrodružství, které nás čeká.“

Sofie se nemohla rozhodnout. Sladkosti jí tolik chutnaly. Nebyla si jistá, jestli se jich dokáže vzdát. Najednou ji napadlo: „Co si myslíte, že by na našem místě udělal Satelo? Zůstal by tady, nebo by šel dál? Řekla bych, že podle toho poznáme, jak se máme rozhodnout.“ Všichni tři se zamysleli. Bylo jim hned jasné, že Satelo by pokračoval v cestě. Dohodli se tedy, že následující den půjdou dál, a šli to hned oznámit královně.

Té to byl trochu líto, ale chápala je a nepřemlouvala. Všichni tři byli rádi, že se dokázali ovládnout a nepodlehli nabídce pohodlného života.

Při jakých příležitostech jíte cukroví, dort nebo jiné sladkosti?

Dokážete se vzdát něčeho, co máte rádi?

Je to pro vás snadné, nebo těžké?

Je něco, co byste si odříct asi nedokázali?

Návrh aktivity

Děti si vylosují na lístečcích pohádkové postavy. Na pokyn si hledají svou dvojici. Když se najdou, posadí se a nikomu neříkají, co jsou zač. Když jsou všichni rozděleni, mají chvíli na to, aby předvedli kousek ze své pohádky. Ostatní hádají, co je to za pohádku. Pohádkové dvojice vybereme tak, aby buď ukazovaly skromnost, nebo pýchu apod. Např.:

Pyšná princezna a princ

Popelka a její sestra

Rybář a jeho žena (O rybáři a zlaté rybce)

Sněhurka a královna

...

Po scénkách si s dětmi povídáme o vlastnostech, které jejich pohádkové postavy měly. Znají někoho ve svém okolí, kdo je skromný? Umí to děti také?

Návrh modlitby

Sedíme v kruhu, uprostřed je obrázek Panny Marie. Kolem něj jsou vystaveny obrázky z minulé hodiny. Katecheta se modlí: *„Pane Ježíši, děkujeme Ti za nás za všechny. Děkujeme Ti, že se o nás staráš. Děkujeme Ti, že máme spoustu věcí k zábavě.“* Děti si postupně po kruhu berou svůj obrázek, a kdo si ho vezme, modlí se: *„Pane Ježíši, děkuji Ti za to, že můžu mít doma spoustu knížek. Amen!“* Po vystředání všech katecheta ukončí modlitbu slovy: *„Pane Ježíši, Ty jsi nám dal svou maminku Marii. Je pro nás příkladem skromnosti. Nechtěla nic pro sebe a starala se o druhé. Prosíme, dej, ať i my se více díváme, co druzí potřebují, a umíme se vzdávat věcí, které nepotřebujeme. Amen!“*

Zakončíme písní „Rozžihá“

<https://zpevnik.proscholy.cz/pisen/190/rozziha>

Pomůcky

- lístky s obrázky z minulé hodiny
- lístečky s názvy pohádkových postav
- obrázek Panny Marie

- píseň

28. Pozornost

Ježíši věnuji pozornost v modlitbě a stejně tak lidem kolem sebe.

25. února 2024, 2. neděle postní

Mk 9, 2: „Ježíš vzal s sebou Petra, Jakuba a Jana a vyvedl je na vysokou horu, aby byli sami. A byl před nimi proměněn.“

Celé evangelium: Mk 9, 2–10

Cíl setkání

Dítě chápe, že je důležité se umět soustředit na toho, koho má rádo a na kom mu záleží.

Komentář

Téma pozornosti a jejího udržení je v posledních letech velmi aktuální, až palčivé. Děti ztrácí schopnost soustředit se jednak skrze nadužívání moderních technologií a jednak se u mnoha dětí rozvíjejí poruchy pozornosti. Existuje mnoho dobrých důvodů, proč je třeba umět udržet pozornost. Tohle setkání nabízí dětem důraz na jeden velmi významný důvod, aby se snažily udržet pozornost: z lásky a úcty k druhým i k Ježíši.

Doprovodný předmět nebo obrázek: vážka

Příběh

Vážka

Další den ráno tedy vyrazili na cestu. Dostali do batohu dobré jídlo i pár zákusků. Když je služebná vyprovázela zadními dvířky ze zahrady, dala jim ještě radu na cestu: „Následující úsek vaší cesty bude spleť. Brzy ale uvidíte průvodkyni. Té se držte.“ Ani jedno z dětí nevědělo, o čem služebná mluví. Jak by taky mohly. Ale věděly, že na této cestě se vždycky všechno ve správný čas vysvětlí, takže poděkovaly za radu a vykročily mezi keře.

Cesta se stáčela tu doleva, tu doprava. A nějak často. Byla zvláštní. Taky se často rozvojovala nebo dokonce dělila na tři další. Bylo jim to divné. Sofii to najednou došlo: „Oli, Klári, my jsme v labyrintu! Jak se odsud jen vymotáme? Můžeme tady klidně bloudit několik dní!“ Najednou nad nimi něco zabzučelo. Uviděli vážku. Zdálo se jim, jako by na ně mrkala a zvala je, ať ji následují. „To bude asi ta průvodkyně,“ pomysleli si. A vydali se za ní.

Nebylo to ale vůbec jednoduché. Vážka byla mezi keři velmi špatně vidět. Museli si dávat velký pozor, aby ji neztratili z očí. Kdyby se jen na chvíli přestali soustředit, ztratili by ji z dohledu. Takto chodili labyrintem za vážkou asi hodinu. Byl opravdu velký a spleť. Bylo jim jasné, že bez ní by se ven prostě nedostali. Nebo jen s velkými

obtížemi. Když prošli mezi posledními dvěma skupinami keřů a vynořili se na úzkém pruhu louky u řeky, tolik se jim ulevilo! Poděkovali vážce a zamávali jí. Ta se vrátila zpátky do labyrintu. Lehli si do trávy, aby si trochu oddechli. Oliver vytáhl z batohu zákusky. „Oli, co kdybych ten batoh nesla chvíli já?“ navrhla Klárka.

Ztratili jste se někdy?

Byli jste někdy v labyrintu?

Víte, jak vypadá vážka?

Jak dlouho dokážete udržet pozornost?

Komu je dobré umět věnovat pozornost?

Návrh aktivity

Labyrint nebo bludiště – nakreslíme buď křídou na zem, můžeme i venku před budovou, nebo ho připravíme papírovou lepicí páskou, vyznačíme krepovým papírem, poskládáme ze židlí apod.

Děti se rozdělí do dvojic. Jeden jde bludištěm, druhý je navigátor. Bludištěm jdou buď poslepu, nebo pozadu. Pro ztížení navigátor nesmí mluvit. Dává jen domluvené signály. Aktivita končí, když se všechny děti v obou rolích vystřídají.

Poté s dětmi hovoříme o jejich pocitech v roli navigátora i ztraceného.

Řekneme dětem, že my naštěstí máme někoho, kdo nás vždy vyvede na správnou cestu, když ho o to poprosíme.

Domů můžeme dětem rozdat obrázek bludiště, např. tento:

<https://deti.vira.cz/files/files/importovano/postni-rebus-srdce.gif>

Návrh modlitby

Sedíme nebo stojíme kolem bludiště, na konci je umístěná svíčka. Katecheta se modlí: *„Pane, děkujeme Ti, že jsi Pánem všech cest. Děkujeme Ti, že jsi světlo, které nám ukazuje cestu, a prosíme Tě, když z cesty sejdem, ať Tě neváháme poprosit o pomoc.“* Zakončíme společným „Amen!“

Pomůcky

- potřeby k výrobě labyrintu
- svíčka
- sirky